

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

školní rok 2022/2023

PRA 110/2022

Úvod

Školní družina (ŠD) je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a řídí se podle vyhlášky č. 74/2005 Sb. o zájmové činnosti.

ŠD realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. ŠD umožňuje žákům přípravu na vyučování.

Práce ŠD je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

Žáci jsou rozděleni do oddělení a počty přítomných žáků se během dne mění. Odcházejí do zájmových kroužků nebo domů. Tuto mobilitu zohledňujeme na začátku školního roku při sestavování provozu jednotlivých oddělení. Žáci v oddělení s kratším provozem jsou převedeni do oddělení s provozem do 17.00 hod.

PROVOZ ŠD:

Před vyučováním: 7. 00 – 7.40 hod.

Po vyučování: do 17.00 hod.

Družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování i ve dnech mimořádného volna v případě přihlášení k docházce minimálně 10 žáků.

Po dohodě s TU zabezpečuje ŠD provoz i při konání třídních akcí – třídní schůzka, slavnost apod.

Počet oddělení: 4

Věk žáků: 6 – 11 let (1.- 5. ročník)

Ředitelka školy: Mgr. Helena Hlouchová

Vedoucí vychovatelka: Mgr. Magda Mezníková

Kontakty: Tel: 546 220 532

E-mail: praminek@praminek.cz, webové stránky: www.praminek.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2022

INFORMACE O DRUŽINĚ:

ŠD zabezpečuje žákům náplň volného času v době před vyučováním, odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou, pokračování činnosti tak, aby odpovídala programu Začít spolu.

Časové rozvržení a uspořádání činnosti ŠD se řídí požadavky psychohygieny. Usilujeme o to, aby podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte.

Vychovatelky působí na žáky v době zvýšené únavy z vyučování. V této době se projevuje zvýšená potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení po vyučování. Těmto požadavkům se snažíme přizpůsobit režim dne v družině.

Pro každodenní činnost využíváme prostor tříd, vybavené pomůckami v centrech aktivit. Místnosti jsou velké, světlé, čisté. Kapacita oddělení I. – IV. je 30 zapsaných žáků. Přednostně jsou do ŠD přijímáni žáci k pravidelné denní docházce. Dle podmínek v jednotlivých odd. se činnosti ŠD v místě výkonu činnosti mohou zúčastnit i žáci, kteří nejsou přijati k pravidelné docházce.

Prostor tříd je členěn do center aktivit, které odpovídají učení psychologa H. Gardnera a zajišťují žákům soukromí při hrách ve skupinách. V každém oddělení je část místnosti pokryta kobercem, kterého žáci využívají zejména ke hře se stavebnicemi, při rozhovorech v komunikativním kruhu, při odpočinkových činnostech apod.

Pro výtvarné a rukodělné činnosti slouží část místnosti vybavena stoly a židličkami. Hygienické zázemí je při každé třídě samostatné.

Pro herní činnosti slouží centrum Knih a písmen a manipulativ, pokusů - vybavené encyklopediemi, stavebnicemi, kostkami apod. Vše je umístěno tak, aby si žáci mohli brát a ukládat samostatně a dodržovali místo uložení. Máme stanovená pravidla, která blíže určují místo a způsob uklízení po ukončení činnosti.

Pro aktivity venku slouží sportovní náčiní – různé druhy míčů, švihadla, skákačké gumy, badminton. Na zahradě je též houpačka, lana na procvičování rovnováhy i síly paží. Tyto pomůcky jsou uloženy, ale na požádání si je mohou žáci převzít.

V každém oddělení jsou k dispozici běžné pomůcky, které slouží i během vzdělávání v centrech aktivit: křídly, pastelky, fixy, voskové pastelky, temperové a vodové barvy, papíry, lepidla, nůžky a další.

Pro rozvoj čtenářských dovedností a pěstování čtenářských návyků využíváme centra psaní a čtení, kde jsou i knihy různého žánru, časopisy, brožury apod. Pro poslechové a video činnosti využíváme CD přehrávač či interaktivní tabule, které jsou instalovány ve všech třídách školy.

Při všech činnostech se během pobytu v ŠD žáci řídí Školním řádem.

Za dítě, které je přihlášeno k pravidelné docházce (3-5 dnů/týden) do ŠD se hradí částka 1.000,- Kč/rok. Za nepravidelnou docházku (1-2 dny/týden) je tato částka snížena na 300,- Kč/rok.

Vybavení jednotlivých odd. ŠD je hrazeno z provozních prostředků školy (dotace MŠMTČR i z příspěvků rodičů).

Denní skladba činností:

- Po ukončení vyučování – hygiena, oběd (ve školní jídelně).
- Odpočinkové činnosti – jsou to klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a k regeneraci duševních a fyzických sil. Žáci sami volí k těmto činnostem optimální polohu.
- Zájmové činnosti – umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností. Dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení. Činnosti probíhají ve skupinách či individuálně, organizovaně či spontánně, pokračování činnosti z vyučování (dokončování úkolů, hledání informací, bádání).
- Činnosti – slouží k regeneraci sil. Zařazujeme do nich náročnější pohybové, sportovní, turistické (delší vycházky zaměřené na poznávání okolí, přírody, ochranných pásem...).
- Svačina (z vlastních zdrojů) – pitný režim zajišťuje škola prostřednictvím vychovatelek.

- Příprava na vyučování – žáci si po dohodě s rodiči samostatně nebo s pomocí vychovatelky vypracovávají domácí úkoly. Ostatní žáci si procvičují učivo formou didaktických her, práce s knihou, časopisem apod. Jsou vedeni k získávání poznatků vlastním úsilím.

Pobyt žáků ve ŠD provází řada režimových momentů – přechody, převlékání a sebeobslužné činnosti. Snažíme se, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky a dbali na ukládání obuvi i obleků na určené místo a dodržovali pořádek.

PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ

Tato činnost probíhá po 15. hodině. V této době již někteří žáci odchází domů a je menší počet rozptylujících podnětů. Žák si úkol zpracovává samostatně, pokud potřebuje, požádá o pomoc vychovatelku. Žáci v této době odcházejí ze ŠD samostatně nebo v doprovodu dospělých. Odchází – li samostatně, vychovatelka zkontroluje především v podzimním, jarním a zimním období dostatečnost oblečení. Žáci respektují pohyb vychovatelky, mají přehled, kde se nachází (šatna, třída). Vypracování DÚ v rámci ŠD se řídí volbou rodiče i žáka.

PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ

Počet vychovatelek odpovídá počtu otevřených oddělení v daném školním roce.

4 vychovatelky – pracovní úvazek zkrácený, tři plné

Vychovatelky mají zájem o svůj odborný růst a soustavně se dále vzdělávají. Chovají se a jednají profesionálním způsobem – v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti v ŠD a v souladu s principy programu Začít spolu.

PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI:

Pro děti s psychickými, fyzickými či kombinovanými vadami jsme schopni zajistit tyto podmínky:

Technická oblast: * eliminace situací, ve kterých by došlo ke zranění integrovaného žáka.

Materiální oblast: * zajistit speciální didaktické a kompenzační pomůcky.

Organizační oblast: * spolupracovat s rodiči či jinými zák. zástupci;

* využívat poradenské pomoci speciálního pedagoga;

* informovat o nabídce integrace.

Mezi podmínky vzdělávání žáků se spec. vzdělávacími potřebami patří i vytváření podmínek pro rozvoj mimořádně nadaných dětí. Jsou to tyto možnosti:

* aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahu a sociální a emoční inteligence;

* možnost a způsob zařazení účastníka do aktivit primárně určených vyšším věkovým skupinám;

* odborná připravenost pedagogických pracovníků.

POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ:

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání – vychovatelka vybírá věkově přiměřenou činnost, při které nedojde ke zranění dítěte;
- stravovací návyky a pitný režim – vychovatelka dbá na hygienu a kulturu stolování, dohlíží nad pitným režimem dětí;
- zdravé prostředí – podle platných norem, tj. dle vyhlášky ministerstva č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých (odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení prostorů);

- bezpečné pomůcky – vychovatelka dbá na používání věkově přiměřených pomůcek;
- ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací – vychovatelka eliminuje možné úrazy proškolením na začátku školního roku a opakováním během školního roku. Svým pedagogickým působením neustále nabádá k dodržování bezpečnosti, má o nich stále přehled,
- označení nebezpečných předmětů, dodržování vytvořených pravidel během vyučování – vychovatelka seznámí žáky s provozními řády využívaných prostor – škola, ŠJ, ŠD, zahrada;
- bezpečnost silničního provozu – mimo budovy ZŠ a ŠD zodpovídá vychovatelka za 20 dětí. Děti jsou na začátku roku poučeny o bezpečnosti silničního provozu, během roku je poučení opakováno. Svoje poučení zapisuje do dokumentace činnosti ŠD. Pokud dojde k situaci, že se počet dětí navýší nad 20, je pověřena doprovodem dětí další osoba;
- dostupnost prostředků první pomoci – školní družina je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou PP.

Psycho-sociální podmínky

- pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému;
- respektování potřeb jedince – vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků, z psychických a fyzických zvláštností a věku
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelka respektuje individualitu dětí, hodnotí v souladu s jejich možnostmi, oceňuje,
- pedagogickým působením i vlastním vzorem chování se snaží zabránit socio-patologickým jevům;
- spoluúčast na životě zařízení – vychovatelka preferuje společné plánování činnosti s pedagogy, podíl na projektech, na kterých participují též žáci i rodiče;
- včasná informovanost – vychovatelka včas informuje děti a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině.

KOMPETENCE

- zralost, schopnost, dovednost.

1. **Kompetence k učení:** Učí se s chutí, započatou práci dokončí. Umí zhodnotit své výkony. Učí se nejenom spontánně, ale i vědomě. Klade si otázky a hledá na ně odpovědi. Všimá si souvislostí mezi jevy. Získané vědomosti dává do souvislostí. Získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učením.
2. **Kompetence k řešení problémů:** Všimá si dění kolem sebe i problémů a ty jsou pro dítě motivací k řešení dalších problémů a situací. Při řešení situací užívá logických matematických i empirických postupů. Chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli. Postupně rozlišuje správná a chybná řešení. Spontánně vymýšlí další, nová řešení. Započaté činnosti dokončuje.
3. **Komunikativní kompetence:** Ovládá řeč, vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi. Komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými. Dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky. Komunikace je kultivovaná.
4. **Sociální a interpersonální kompetence:** Samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky. Projevuje citlivost a ohleduplnost. Rozpoznává vhodné a nevhodné chování. Vnímá nespravedlnost, agresivitu a šikanu. Postupně se učí těmto patologickým jevům bránit. Ve skupině spolupracuje. Dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis. Je schopen respektovat ostatní. Je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
5. **Činnostní a občanské kompetence:** Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit. Odhaduje rizika svých nápadů. K úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně. Uvědomuje si svá práva a práva druhých. Dbá na své osobní zdraví a zdraví druhých. Chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské).

6. **Kompetence k využití volného času:** Orientuje se v možnostech smysluplného využití volného času. Umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic. Rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech. Umí říci „ne“ nevhodným nabídkám na využití volného času.

MÍSTO KDE ŽIJEME

PŘÍLEŽITOSTNÉ	PRAVIDELNÉ	PRŮBĚŽNÉ
-malba, výzdoba -vztah k místním tradicím -výroba zvykoslavných předmětů -kolektivní dílo motivované vycházkou -přírodní prvky (park,les) -besídky a odpolední akce(Hispánský den, Dětský den, Posada)	-vycházky do okolí školy(přehrada, Zoo apod.) -seznámení se s okolím a prostředím školy -umění a kultura	-pozorování nejbližšího okolí -organizace v životě, rodině, škole -cesta ze školy a do školy -poznávání služeb v městské části Bystre(pošta, knihovna, MU)
Kompetence: 1.,2.	Kompetence: 3.,5.	Kompetence: 2.,5.

LIDÉ KOLEM NÁS

PŘÍLEŽITOSTNÉ	PRAVIDELNÉ	PRŮBĚŽNÉ
-hodnocení prací žáků s jejich aktivní účastí -podporovat u žáků zdravé sebehodnocení -dramatizace, společenské a sociální hry -Španělská posada	-přivítání se s dětmi při příchodu do školní družiny -rozloučení se při odchodu ze ŠD -urovnání sporů každodenních konfliktů mezi dětmi -dodržování pravidel	-při vycházkách respektujeme pravidla silničního provozu -dbáme na dodržování pravidel při hře

	stolování, správné používání příborů .kamarádský vztah mezi všemi dětmi, prevence šikany	
Kompetence: 5.	Kompetence: 6.	Kompetence: 5.

LIDÉ A ČAS

PŘÍLEŽITOSTNÉ	PRAVIDELNÉ	PRŮBĚŽNÉ
- návštěva muzea či jiných historických akcí	- podílení se na tvorbě režimu, průběžná úprava dle možností	- účelně plánovat čas ve ŠD - dbát na pohodu ve ŠD - učit se účtě k času druhých, využívat svůj čas - vytvářet návyky na pravidelnou přípravu na vyučování - vhodné vyplňování volného času
Kompetence: 1.,2.,3.,4.,5.,6.	Kompetence: 1.,2.,3.,4.,5.,6.	Kompetence: 1.,2.,3.,4.,5.,6.

ROZMANITOST PŘÍRODY

PŘÍLEŽITOSTNÉ	PRAVIDELNÉ	PRŮBĚŽNÉ
- výtvarné či jiné zpracování poznatků - didaktické hry - úprava a starání se o zahradu	- rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody - péče o pokojové rostliny a drobné živočichy	- tematické vycházky - pobyty v přírodě - pozorování změn v přírodě - zkušenosti z eko výchovy
Kompetence: 1.,2.,3.,4.,5.,6.	Kompetence: 1.,2.,3.,4.,5.,6.	Kompetence: 1.,2.,3.,4.,5.,6.

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

PŘÍLEŽITOSTNÉ	PRAVIDELNÉ	PRŮBĚŽNÉ
- besedy - opakování první pomoci - nácvik jednoduchého	- zdraví a nemoc, prevence - odpovědnost za své zdraví - pohybové a tělovýchovné	- sebepoznávání - osobní hygiena - primární prevence úrazů

ošetření poranění - jak vyhledat pomoc - hra s nácvikem telefonického volání na tísňové linky	chvilky	- dbání na BOZP
Kompetence: 1.,2.,3.,4.,5.,6.	Kompetence: 1.,2.,3.,4.,5.,6.	Kompetence: 1.,2.,3.,4.,5.,6.

ZÁVĚR:

POSLÁNÍ VYCHOVATELE

Společně se žáky vytváří pravidla, podle nichž jednají, a které určují hranice vhodného chování. Snaží se je oceňovat, dává prostor pro jejich názor a řešení vzniklých problémů. Postupně se žáci učí chápat změny, přijmout, řešit je a naučí se s nimi vyrovnat. Při vzniklých problémech hledá možnosti a způsoby eliminace (co uděláme, jak situaci vyřešíme, aby se neopakovala- společně vznikne pravidlo, které musejí dodržet, protože se podílejí na jeho tvorbě). Respektuje osobnost, individualitu žáka. Rozvíjí jeho schopnosti a nadání, dbá, aby měl dostatek vhodných a inspirativních podnětů, učil obhájit svůj názor, ale přistoupil i na návrh jiný. Žák si osvojuje toleranci, naučí se oceňovat sebe i spolužáky. Vychovatel svým postojem, způsoby komunikace, citlivým přístupem a jednáním dává pozitivní příklad žákovi pro život ve společnosti vrstevníků. Doplnjuje i obměňuje vybavení v centrech aktivit, obohacuje náplň činnosti také dle ročního období. Zařazuje sezónní činnosti, návštěvu společenských, kulturních a sportovních akcí. Podílí se na projektovém plánování v jednotlivých třídách i tím, že obohacuje poznání žáků.

Vypracovala: vedoucí vychovatelka Mgr. Magda Mezníková. _____

Schválila ředitelka školy Mgr. Helena Hlouchová _____

V Brně dne 24. 8. 2022